

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

Ayurvedic Preparation

Herbs like Amla, Black Dhatura, Karanj, Unga etc. are basic herbs used in Ayurveda for treating numerous ailments. There is a well prescribed process of preparing herbs for medicinal purposes. This process may include cutting, chopping, peeling, drying, leaching and mixing with other herbs before they can be used for treatment. The Ayurvedic doctor has to be very familiar with these processes to prepare the right kind of herbal medicine. Various parts of the same plant may require collection and preparation at different periods of time. The knowledge of this process of medicine preparation can be passed on from father to son, or taught in a formal course of study. Here are vignettes of how some of these are prepared for medicinal use.

BLACK DHATURA PREPARATION

About this lesson: Description of the Ayurvedic preparation process for Black Dhatura.

Video URI: hdl.handle.net/2152/65523

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	2
Hindi Questions	2
Urdu Transcription.....	4
Urdu Vocabulary	4
Urdu Questions	4

Hindi Transcription

हां जी, बारहों महीने इस्तोमल करते हैं... इसके बीज को शुद्ध करके रख लेते हैं अपने पास... और जब तेल तैयार करना होता है, इसके फल बारहो मास तो मिलते नहीं, इसको काट के, सुखा के अपने पास रख लेते हैं और फिर तेल, ज़रूरत पडने पर, तेल में पकाकर तैयार कर लेते हैं तेल हम... ये बाथ रोग में काम आता है... जैसे अदरंग है, सुनबाय है, बाथ रोग है, किसी प्रकार का बाय है, 80 परकार के बाथ रोग हैं, सबमें काम आता है ये... अदरंग को तो बिल्कुल ठीक कर दे है ये... हां जी...

Hindi Vocabulary

All twelve months	बारहों महीने	
Use	इस्तोमल	इस्तेमाल
Cut	काट के	
Dry	सुखा के	
When the need arises	ज़रूरत पडने पर	
Cooked in oil	तेल में पकाकर	
	अदरंग	
	सुनबाय	
	बाय	
80 kinds of diseases due to air imbalance	80 परकार के बाथ रोग हैं	

Hindi Questions

1. धतूरे का तेल कैसे बनाते हैं?

- 1 धतूरे के फल को काट कर रख लेते हैं
- 2 धतूरे के फल को सुखा लेते हैं
- 3 सब
- 4 जब ज़रूरत हो तो तेल में पका लेते हैं

2. धतूरे का तेल किस रोग में काम आता है?

- 1 सर दर्द में
- 2 बुखार में
- 3 बाथ रोग में
- 4 दांत के दर्द में

Urdu Transcription

ہاں جی، بارہوں مہینے استعمال کرتے ہیں۔۔۔ اس کے بیج کو شدھ کر کے رکھ دیتے ہیں اپنے پاس۔۔۔ اور جب تیل تیار کرنا ہوتا ہے، اس کے پھل بارہوں ماس تو ملتے نہیں، اس کو کاٹ کے، سکھا کر اپنے پاس رکھ دیتے ہیں اور پھر تیل، ضرورت پڑنے پر، تیل میں پکا کر تیار کر لیتے ہیں تیل ہم۔۔۔ یہ ہاتھ روگ میں کام آتا ہے۔۔۔ جیسے ادرنگ ہے، سنباہ ہے، ہاتھ روگ ہے، کسی پرکار کا باہ ہے، اسی پرکار کے ہاتھ روگ ہیں، سب میں کام آتا ہے یہ۔۔۔ ادرنگ کو تو بالکل ٹھیک کر دے ہے یہ۔۔۔ ہاں جی۔۔۔

Urdu Vocabulary

All twelve months	بارہوں مہینے
Use	استعمال
Cut	کاٹ کے
Dry	سکھا کے
When the need arises	ضرورت پڑنے پر
Cooked in oil	تیل میں پکا کر
	ادرنگ
	سنباہ
	باہ
80 kinds of diseases due to air imbalance	اسی پرکار کے ہاتھ روگ ہیں

Urdu Questions

دھتورے کا تیل کیسے بناتے ہیں؟

- 1 دھتورے کے پھل کو کاٹ کر رکھ لیتے ہیں
- 2 دھتورے کے پھل کو سکھا لیتے ہیں
- 3 سب
- 4 جب ضرورت ہو تو تیل میں پکا لیتے ہیں

دھتورے کا تیل کس مرض کے علاج میں کام آتا ہے؟

1 سر کے درد میں

2 بخار میں

3 ہاتھ روگ میں

4 دانت کے درد میں